

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/16/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117223296
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8117223296.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlady Simkovej v spore žalobcu: P. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, XXX XX M. - Y. B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova, s. r. o., so sídlom Bajzova 2, 040 01 Košice proti žalovanému: F. E., zastúpená U. X. F. E., so sídlom P. X, XXX XX V., o náhradu škody spôsobenú orgánom pri výkone verejnej moci, o odvolaní strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k 19C/48/2017-223 z 14.10.2019 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku I. o zamietnutí žaloby v časti o zaplatenie sumy 16.165,-Eur s 5% ročným úrokom z omeškania od 07.11.2017 do zaplatenia.

II. Vo zvyšnej časti rozsudok zrušuje a vec v rozsahu zrušenia vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia identifikovaných strán sporu súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. žalobu zamietol a súvisiacim výrokom II. o trovách konania rozhodol tak, že ich v konaní úspešnému žalovanému nepriznal.

2. Pri svojom rozhodnutí vychádzal zo zistenia, že predmetom sporu je nárok žalobcu na náhradu škody vo výške 17.065,-Eur s prísl., v dôsledku nesprávneho úradného postupu policajných orgánov, podľa žalobcu spočívajúceho v porušení povinností urobiť úkon a vydať rozhodnutie v lehote stanovenej Trestným poriadkom, v konečnom dôsledku znamenajúcim zmarenie možnosti odhaliť konkrétneho páchatel'a trestného činu, ktorého obeťou sa stal žalobca, pričom nečinnosť policajných orgánov bola skonštatovaná dozorovým prokurátorom. Samotná škoda predstavuje sumu žalobcom zloženú vo forme preddavkov vo výške 16.165,-Eur na kúpu nehnuteľností, ku ktorej nikdy nedošlo a nákladov spojených s uplením nároku vo výške 900,-Eur za právne služby poskytnuté žalobcovi jeho advokátom v trestnom konaní. Súčasne si žalobca uplatnil i nemajetkovú ujmu vo výške 1.000,-Eur, lebo samotné konštatovanie porušenie práv nie je pre žalobcu dostatočným zadosťučinením. Na základe toho mal súd prvej inštancie za preukázane, že aj keď došlo k nejakým priet'ahom, nezistil, aby tieto priet'ahy boli takého charakteru, aby mohli privodiť škodu, ktorá žalobcovi vznikla. Nemohol taktiež opomenúť skutočnosť, že žalobca si nárok uplatňovaný v tomto konaní, uplatnil aj voči inej osobe titulom bezdôvodného obohatenia, a ktorý mu bol v súdnom konaní, ktoré začalo skôr, ako toto konanie, aj právoplatne priznaný, kde aj za preukázania, že táto tretia osoba nemá žiadne finančné prostriedky, môže byť týmto nárokom, len ak ku škode preukázateľne došlo. Žalobcovi taktiež vytyka neobozretnosť v jeho konaní. Okrem toho súd prvej inštancie nenašiel príčinnú súvislosť medzi nekonaním policajných orgánov v zákonom stanovenej lehote a škodou, ktorá mala žalobcovi vzniknúť, a ktorá by aj tak ostala škodou voči páchatel'ovi trestného činu bez ohľadu na to, či by orgány činné v trestnom konaní vzniesli nejakej osobe aj obvinenie a voči tej

osobe by bola podaná obžaloba. S poukazom na povahu trestného činu, ktorý nebol policajnými orgánmi vyšetrený - počítačová kriminalita - nie je podľa súdu prvej inštancie pravdepodobné, že by bol výsledok šetrenia iný, aj keby boli policajnými orgánmi vykonané aj tie úkony, na nevykonanie ktorých poukazyval žalobca. Vzhľadom na okolnosti prípadu súd nepovažoval ani nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za dôvodný. Takto ustálený skutkový stav po právnej stránke posúdil podľa § 3 ods. 1, ods. 2, § 9 ods. 1-4, § 17 ods. 1 - 4, § 18 ods. 1 - 3 zák. č. 514/2003Z.z., § 196 a § 199 Tr. por. Pri rozhodovaní o trovách konania vzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa a postupom podľa § 257 CSP úspešnému žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.

3. Tento rozsudok včas podanými odvolaniami napadli obe strany.

4. Žalobca ho napadol v celosti poukazujúc na odvolacie dôvody uvedené v ustanovení § 365 ods. 1 písm. d/, e/, f/, h/ CSP (iná vada - nepreskúmateľnosť, nevykonanie navrhnutých dôkazov, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci). Podstatou odvolacej argumentácie žalobcu vo vzťahu k náhrade škody je tvrdenie, že nepochybným je, čo v konečnom dôsledku skonštatoval aj súd prvej inštancie, že policajné orgány nedodržali lehoty stanovené Trestným poriadkom a nezačali vo veci trestné stíhanie, čím takýmto ich oneskoreným, nesprávnym a nedostatočným konaním došlo k pochybeniu a taktiež ku zmareniu možnosti získania ďalších dôkazov, a tým ku zmareniu akejkoľvek možnosti dopátrať páchateľa a realizovať jeho represiu, čím následne aj samotnú náhradu žalobcovi spôsobenej škody. Nárok upletený v samostatnom civilnom konaní voči tretej osobe, je nárokom titulom bezdôvodného obohatenia, tu uplatnený nárok je nárokom titulom náhrady škody podľa osobitného predpisu. Z právoplatne priznaného nároku voči tretej osobe v civilnom konaní, ktorá nie je páchateľom trestného činu, ktorého obeťou sa stal žalobca, nebolo nič vymožené, a to z ohľadom na množstvo exekúciu vedených voči tejto tretej osobe. K nemajetkovej ujme odvolateľ podotkol, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentuje uvedenie konkrétnych okolností prípadu, ktoré viedli súd prvej inštancie k záveru, že aj táto časť nároku je nedôvodná, pričom v otázke preukázania vzniku, existencie a rozsahu nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie nevykonaním ani výsluch zo strany žalobcu navrhnutého svedka. Podľa odvolateľa je prítomný kauzálny nexus medzi nesprávnym úradným postupom a uplatneným nárokom na nemajetkovú ujmu, pričom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť. Nesprávny úradný postup bol podľa odvolateľa spôsobilý vyvolať zásah do jeho osobnostných práv a právom chránených záujmov na skončenie vyšetrovania v zákonnej lehote. Samotné odôvodnenie rozhodnutia považuje odvolateľ za nedostatočné. Navrhol teda napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Žalovaný ho napadol čo do súvisiaceho výroku II. o trovách konania poukazujúc na odvolací dôvod uvedený v ustanovení § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (nesprávne právne posúdenie veci) majúci za to, že v súdenom spore neexistovali dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce aplikáciu ustanovenia § 257 CSP s tým, že v odôvodnení rozsudku nie je žiadnym spôsobom zdôvodnené, v čom súd prvej inštancie videl dôvody hodné osobitného zreteľa. Navrhol rozsudok vo výroku o trovách konania zmeniť tak, že mu bude priznaný nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnej výške.

6. Žalovaný vo svojej odvolacej replike upriamil pozornosť na § 9 ods. 3 zák. č. 514/2003 s tým, že v predmetnom prípade dozorový prokurátor skonštatoval, že postup vyšetrovateľa bol zákonný a správny, a teda, že nedošlo ku nesprávnemu úradnému postupu. Škoda uplatňovaná v tomto konaní bola žalobcovi spôsobená trestným činom, a nie žalovaným.

7. Žalobca vo svojej odvolacej duplike mal za to, že v konaní boli preukázané všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu a to nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi s tým, že ak odvolací súd dospeje k záveru, že napadnutý rozsudok je v merite veci vecne správny, má za to, že vecne správny je aj potom výrok o trovách konania. Výnimočnosť prípadu potom vidí odvolateľ v tom, že sa stal obeťou trestného činu, pričom hájil iba svoje práva a záujmy.

8. Žalovaný vo svojej odvolacej triplike sa pridržiaval svojich doterajších vyjadrení. Ďalšie podania strán dané neboli.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektami - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej

inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú základné zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d/, e/, f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu a právnenmu zástupcovi žalobcu aj elektronickými prostriedkami minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné a čiastočne nedôvodné, odvolanie žalovaného je plne dôvodné, v dôsledku čoho je namieste rozsudok súdu prvej inštancie čiastočne ako vecne správny potvrdiť s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 CSP a čiastočne s použitím § 389 CSP zrušiť.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietanou inou vadou - nepreskúmateľnosťou, nevykonaním navrhnutých dôkazov, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (ku tomu pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

12. Predmetom sporu je nárok žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej mu nesprávnym úradným postupom policajných orgánov v trestnej veci vedenej pod I.: D.-XXX/X-VYS-PO-XXXX, I.: D.-XXX/X-VYS-PO-XXXX a I.: D.-XX/X-VYS-SC-XXXX, v ktorej žalobca vystupoval ako poškodený, a to podľa zákona č. 514/2003Z.z. Samotná škoda žalobcu má pozostavovať z ním uhradených preddavkov na kúpu nehnuteľností, ku ktorej nikdy v dôsledku trestného činu nedošlo - konkrétne vo výške 8.380,-Eur a 7.785,-Eur a trov právneho zastúpenia v trestnej veci vo výške 900,-Eur ako i nemajetkovej ujmy, ktorú výšku žalobca vyčíslil sumou 1.000,-Eur. Samotný nesprávny úradný postup žalobca videl v porušení povinnosti policajných orgánov v zákonom stanovenej lehote urobiť úkon a vydať rozhodnutie, v dôsledku čoho došlo k zmareniu vykonania niektorých úkonov potrebných pre odhalenie konkrétneho páchatel'a trestného činu, ktorého obeťou sa stal žalobca.

13. Pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné splnenie troch základných podmienok: 1/ nesprávny úradný postup štátneho orgánu, 2/ vznik škody a 3/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

14. V súdnej veci, tak ako to správne ustálil i súd prvej inštancie, vychádzajúc z výsledkov vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu policajta z 04.09.2015, bol zo strany oprávneného subjektu - prokurátora - konštatovaný pried'ah vo veci začatia trestného stíhania, teda bol nepochybne indikovaný nesprávny úradný postup policajných orgánov (ku tomu pozri napr. analogicky, Ústavný súd SR, sp. zn. II. ÚS 383/2015).

15. Súd prvej inštancie žalobu zamietol aj z dôvodu, že medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody nevzhladol príčinnú súvislosť. Priamosť príčiny k následku. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti.

Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom. V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž "priamosť" pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Podmienka príčinnej súvislosti je naplnená len "priamym" pôsobením príčiny na následok, a to len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku (poškodeného) žalobcu, ktoré bolo priamo a nesprostredkované spôsobené práve (iba) týmto nesprávnym úradným postupom (ku tomu pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 5MCdo/5/2015).

16. V súdnej veci bol indikovaný nesprávny úradný postup policajných orgánov, ktorý však bez ďalšieho nemal za následok vznik celej žalobcom uplatnenej škody. Peňažné plnenie, ktorého sa žalobca domáha titulom náhrady škody zodpovedajúcej úhrade dvoch preddavkov na kúpu nehnuteľností, nepredstavuje jeho majetkovú ujmu spôsobenú priamo nesprávnym úradným postupom policajných orgánov, pretože jeho majetok sa zmenšil už ich samotným zaplatením. To znamená, že bez ďalšej právnej skutočnosti predchádzajúcej samotnému nesprávnemu úradnému postupu, v danom prípade bez zaplatenia preddavkov, by ku škode u žalobcu vôbec nedošlo. Vzhľadom na toto nie priame ale sprostredkované pôsobenie nesprávneho úradného postupu policajných orgánov dospel odvolací súd k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že v danom prípade nebola daná príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom policajných orgánov a tým zmenšením majetku žalobcu, náhrady ktorého sa domáhal z dôvodu úhrady zložených preddavkov na kúpu nehnuteľností.

17. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o zamietnutí žaloby v časti o zaplatenie sumy 16.165,-Eur s 5% ročným úrokom z omeškania od 07.11.2017 do zaplatenia, postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

18. Odvolaciemu súdu sa žiada dodať, že u objektívnej zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci je nevyhnutnou podmienkou vznik škody na strane poškodeného. O takýto prípade nejde tam, kde v súvislosti s výkonom verejnej moci síce došlo k odčerpaniu peňažných prostriedkov poškodeného, avšak poškodenému súčasne ako veriteľovi vzniklo právo voči jeho dlžníkovi, ktoré môže úspešne uplatniť, resp. uspokojiť. Ak nastala v dôsledku výkonu verejnej moci taká situácia, že medzi poškodeným a inou osobou existujú práva a povinnosti, ktoré nie sú plnené, vzniká ujma odškodniteľná podľa zák. č. 514/2003Z.z. až vtedy, ak v právnom vzťahu týchto osôb nie je možné dosiahnuť plnenie. Iba v prípade, že pohľadávku poškodeného nemožno ako priamy nárok uspokojiť, vzniká oprávnenému majetková ujma spočívajúca v strate majetku (ku tomu pozri napr. Najvyšší súd ČR, sp. zn. 30Cdo/1635/2013).

19. V súdnej veci z dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobca má síce právoplatne judikovanú pohľadávku voči tretej osobe - V. U. - vo výške 16.165,-Eur s prísl., predstavujúcu žalobcom zložené preddavky na kúpu nehnuteľností. Táto pohľadávka, ako to vyplýva z dokazovania pred súdom prvej inštancie je však s najväčšou pravdepodobnosťou nevykonalá. Teda, ak by tu existoval príčinná súvislosť (avšak neexistuje), táto časť náhrady škody by bola odškodniteľná podľa zák. č. 514/2003Z.z. V tomto bol potom záver súdu prvej inštancie chybný, no v končenom dôsledku nemajúci vplyv na vecnú správnosť zamietnutia žaloby v časti náhrady škody titulom zložených preddavkov.

20. Podľa § 18 ods. 2, 3 zák. č. 514/2003Z.z. Náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

21. Je teda zrejmé, že súd prvej inštancie v časti náhrady škody zahŕňajúcej náhradu trov konania nevenoval dostatočnú pozornosť na prvom mieste otázke, či trovy trestného konania súviseli priamo s nesprávnym úradným postupom policajných orgánov, a následne, v prípade kladného zistenia i otázke ich účelnosti a výške, ak žalobu unisono zamietol z dôvodu nezistenia príčinnej súvislosti.

22. Nemajetkovou ujmu je určitá náhrada za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu vo sfére fyzickej osoby. Je dôležité tu prihliadať na to, v akom rozsahu bola znížená česť, dôstojnosť a postavenie fyzickej osoby. Výška náhrady v peniazoch je voľne vyjadriteľná súdom, ktorý sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská. „Ústavní soud připomíná, že citovaná zákonná úprava ponechává na obecných soudech, aby v každém jednotlivém případě a s přihlédnutím k jeho okolnostem buď toliko konstatovaly porušení práva, či nadto přiznaly náhradu nemajetkové újmy v penězích (ve výši přiměřené danému případu). Toto posouzení však zásadně spadá do pravomoci obecných soudů a Ústavní soud nemůže - pouze na základě event. vlastního subjektivního názoru - toto posouzení přehodnocovat a nahrazovat jej posouzením vlastním. Tím by totiž Ústavní soud aťrahoval na sebe roli obecného soudu a zasahoval by do nezávislosti soudů obecných; to mu však nepřisluší, neboť ex constitutione není další instancí obecného soudnictví, nýbrž je výlučně soudním orgánem ochrany ústavnosti (srov. čl. 83 Ústavy). Ústavní soud je pouze oprávněn ověřit, zda toto posouzení obecných soudů není výrazem libovůle či svévole, a zda v něm nelze shledat prvek zjevného excesu.“ (ku tomu pozri napr. Ústavný súd ČR, sp. zn. IV. ÚS 579/2012).

23. Uvedenými východiskami sa súd prvej inštancie neriadil. Navyše žalobu v časti o náhradu nemajetkovej ujmy zamietol, bez toho, aby špecifikoval okolnosti, na ktorých postavil záver o nedôvodnosti žaloby v tejto časti, čím svoje rozhodnutie zaťažil aj vadou nepreskúmateľnosti, lebo jeho závery v tomto smere zo žiadnej možnej interpretácie odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplývajú.

24. Pokiaľ ide o nevykonanie dôkazu - výsluch žalobcom navrhnutého svedka k otázke nemajetkovej ujmy. Ku tomu odvolací súd uvádza, že vo všeobecnej rovine do kategórie procesných väd s ústavnoprávnymi dôsledkami možno zahrnúť aj problematiku tzv. „opomenutých dôkazov“, ktorá v zásade zahŕňa aj takú procesnú situáciu, keď niektorá zo strán sporu navrhne vykonanie dôkazného prostriedku, ktorý je zamietnutý bez vecného zdôvodnenia obsiahnutého v odôvodnení konečného rozhodnutia a zodpovedajúceho povaha a závažnosti veci, prípadne je celkom opomenutý.

25. V súvislosti s touto námietkou žalobcu odvolací súd potom považuje za rozhodujúce, že vykonanie tohto dôkazného prostriedku je z pohľadu meritórneho skutkového a právneho kontextu veci významné. Odvolateľ nie len tvrdil ale aj preukázal, ako opomenutie zaobstarania a vykonania tohto dôkazného prostriedku mohlo ovplyvniť jeho procesný úspech v otázke prípadného priznania nemajetkovej ujmy.

26. Z uvedeného vyplýva, že s tvrdením žalobcu v odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby o náhradu škody titulom trov právneho zastúpenia z trestného konania a náhrady nemajetkovej ujmy, v otázke namietaného neúplného zistenia skutkového stavu veci nevykonaním navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností pre správne rozhodnutie a s tým súvisiaceho nesprávneho právneho posúdenia veci a nepreskúmateľnosti rozhodnutia možno súhlasiť.

27. Rozhodovanie o trovách súdneho konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku a je samo o sebe spôsobilé zasiahnuť do práva strany podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd, ako to dôvodil aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rozhodnutí zo dňa 06.02.1954 vo veci Beer proti Rakúsku, resp. v rozhodnutí zo dňa 07.10.2004 vo veci Bauman proti Rakúsku (č. 30428/96, resp. 76809/01).

28. Potom sa žiada uviesť, že k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd dochádza nie len postupom súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení procesného predpisu upravujúceho náhradu trov konania (CSP), v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, ale v neposlednom rade aj v takom prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu ku výroku o trovách konania celkom nedostatočné, t.j. nepreskúmateľné.

29. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. O plný úspech žalobcu vo veci ide vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech

nemala. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane.

30. Úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Rovnako odborná otázka posudzovaná znalcom môže presahovať možnosti strany sporu, ktorá napr. výšku škody „iba“ odhaduje. Aj tu je primárny fakt, že škoda bola spôsobená; jej výška nasleduje. Žalobcu v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Nárok na plnú náhradu trov konania sa priznáva iba z prisúdenej sumy, čo treba vyjadriť vo výroku rozsudku.

31. Výnimku pri rozhodovaní o trovách konania predstavuje ustanovenie § 257 CSP, ktorého účelom je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného práva. Zo slovného znenia vyššie uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti.

32. Ustanovenie § 257 CSP nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane konania; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávnenej strany. Významnými z hľadiska aplikácie § 257 CSP sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj strán v priebehu konania a pod.

33. Súd prvej inštancie správne po zhodnotení pomeru úspechu a neúspechu tej - ktorej strany pristúpil k otázke novej aplikácie ustanovenia § 257 CSP, avšak z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, ktoré konkrétne skutočnosti a okolnosti ho viedli k aplikácii tohto ustanovenia na predmetný prípad. Súd prvej inštancie vôbec v odôvodnení rozhodnutia neuviedol, či potreba aplikácie § 257 CSP vyplýva z okolností prípadu, sociálnej, majetkovej, rodinnej alebo inej situácie strán konania, pričom nie je zrejmé z ktorých dôkazov vychádzal a ako tieto vyhodnotil.

34. Z uvedeného vyplýva, že s tvrdením žalovaného v odvolaní voči rozsudku súdu prvej inštancie v časti trov konania, v otázke namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci a nepreskúmateľnosti rozhodnutia možno súhlasiť.

35. Všetky vyššie uvedené pochybenia súdu prvej inštancie nie je možné napraviť pred odvolacím súdom, a preto odvolaciemu súdu nezostalo nič iné, len v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo zvyšnej časti zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

36. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 ods. 2 CSP viazaný, opätovne vec prejednať, v potrebnom rozsahu vykonať dokazovanie, výsledky celého konania zhodnotiť a až potom o veci rozhodnúť, pričom je potrebné náležite sa vysporiadať s relevantnou právnou i skutkovou argumentáciou strán sporu a nové rozhodnutie náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 a 3 CSP odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

37. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).